

Necháme-li se přitahovat Bohem, bude náš krok pevný

Homilie Benedikta XVI. při mši svaté ve Staré Boleslavi, 28. září 2009

Páni kardinálové,
ctihodní bratři v biskupské a kněžské službě,
drazí bratři a sestry,
milí mladí přátelé,

s velikou radostí se s vámi setkávám dnes ráno, kdy se chýlí ke konci má apoštolská cesta v milované České republice. Všechny srdečně zdravím, především pana kardinála arcibiskupa, jemuž jsem vděčný za slova, která mi přednesl vaším jménem na začátku této eucharistické slavnosti. Svůj pozdrav adresuji i dalším kardinálům, biskupům, kněžím a zasvěceným osobám, představitelům laických hnutí a sdružení, a obzvláště mládeži. Vítám pana prezidenta republiky, jemuž srdečně blahopřeji k jeho jmeninám; blahopřání posílám všem, kdo nosí jméno Václav, a celému českému lidu v den jeho státního svátku.

Dnes ráno nás u oltáře sjednocuje slavná vzpomínka na mučedníka svatého Václava, jehož relikvie jsem před mší svatou uctil v bazilice jemu zasvěcené. Svou krví skropil vaši zem. Jeho orlice, kterou jste vybrali jako znak mé návštěvy zde – před chvílí to připomněl váš kardinál arcibiskup – je historickým symbolem vznešeného českého národa. Tento veliký světec, kterého rádi nazýváte „věčným“ knížetem Čechů, nás zve, abychom vytrvale a věrně následovali Krista, vybízí nás, abychom byli svatí. On sám je vzorem svatosti pro všechny, obzvláště pro ty, kteří řídí osudy společnosti a národa. Avšak ptáme se: je svatost v dnešní době ještě aktuální? Anebo je to spíše něco, co je málo přitažlivé a nedůležité? Nehledají se dnes více úspěch a lidská sláva? Avšak jak dlouho trvá a jakou cenu má pozemský úspěch?

Minulé století – a vaše země toho byla svědkem – vidělo padnout nemálo mocných, o nichž se zdálo, že dosáhli výšin takřka závratných. A najednou byla jejich moc pryč. Ti kdo popírají Boha, a v důsledku toho postrádají úctu k člověku, mají – zdá se – snadný život a dosahují materiálního úspěchu. Stačí však nahlédnout pod povrch a zjistíme, že tito lidé jsou nešťastní a nespokojení. Pouze ten, kdo v srdci uchovává posvátnou „bázeň Boží“, má důvěru i v člověka a dokáže věnovat svůj život vytvoření spravedlivějšího a bratrského světa. Dnes je třeba lidí „věřících“ a „věrohodných“, připravených rozšířit do každé oblasti společnosti ty křesťanské zásady a ideály, jimiž se inspiruje jejich jednání. To je svatost, univerzální povolání všech pokřtěných, které je vede, aby plnili své povinnosti věrně a s odvahou, aby nehleděli na vlastní sobecký zájem, ale na společné dobro, a hledali v každém okamžiku Boží vůli.

V evangeliu jsme k tomu zcela jasně slyšeli: „Neboť co prospěje – říká Ježíš – člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“ (Mt 16,26). Pán nás tak vybízí, abychom si uvědomili, že skutečnou hodnotu lidské existence nelze měřit jen pozemskými statky a pomíjivými zájmy. Nejsou to hmotné věci, které by uspokojily nesmírnou touhu ukrytou v srdci každého člověka po nalezení smyslu vlastního života a po štěstí. Proto Ježíš neváhá navrhnout svým učedníkům „úzkou“ cestu svatosti: „Kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho“ (v. 25). A dnes ráno nám jasně opakuje: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě!“ (v. 24). Jistě, je to tvrdá řeč a je těžké ji přijmout a uskutečnit. Svědectví světců a světic nám však dokazuje, že je to možné, svěří-li se člověk Kristu a spolehne se na něj. Příklad svatých povzbuzuje každého, kdo si říká křesťan, aby byl důvěryhodný, tedy žil v souladu s principy víry, kterou vyznává. Opravdu nestačí působit zdáním dobrého a čestného

člověka; je třeba jím skutečně být. A dobrý a čestný je ten, kdo nezakrývá sám sebou světlo Boží, nevynáší sebe, nýbrž nechává skrze sebe prosvítat Boha.

To je i poučení ze života svatého Václava, který měl odvahu dát přednost království nebeskému před kouzlem pozemské moci. Jeho pohled se nikdy neodloučil od Ježíše Krista, který za nás trpěl, a dal nám tak příklad, abychom šli v jeho stopách, jak píše svatý Petr v druhém čtení, které jsme před chvílí slyšeli. Jako Pánův poslušný učedník, mladý kníže Václav zůstal věrný učení evangelia, jež mu vštípila jeho svatá babička, mučednice Ludmila. Proto ještě předtím, než se pustil do budování pokojného soužití ve své vlasti a se sousedními zeměmi, postaral se, aby upevnil křesťanskou víru. Proto povolával kněze a stavěl kostely. V první staroslověnské „legendě“ čteme, že „přisluhoval služebníkům Božím, mnohé kostely zdobil zlatem“ a že „všem chudým prokazoval dobrodiní, nahé odíval, lačné krmil, pocestné přijímal podle slov evangelia, vdovám nedal ukřivdit, všechny lidi, chudé i bohaté miloval“. Od Pána se naučil být „milosrdný a milostivý“ (resp. žalm) a prodchnut duchem evangelia dokázal odpustit i bratru, který usiloval o jeho život. Právem ho proto vzýváte jako „dědice“ svého národa a ve vám dobře známé písni jej prosíte, aby mu nedal zahynout.

Václav zemřel jako mučedník pro Krista. Je zajímavé si povšimnout, že Boleslav se sice bratrovraždou zmocnil pražského knížecího stolce, avšak koruna, kterou si pak vkládali na hlavu jeho následníci, nenesla Boleslavovo jméno. Nese naopak jméno svatého Václava, na svědectví, že „trůn krále, který soudí chudáky spravedlivě, bude stát navěky“ (srov. dnešní liturgie hodin). To lze hodnotit jako zázračný zásah Boha, který neopouští své věrné: „Nevinný poražený zvítězil nad krutým nepřítelem stejně jako Kristus na kříži“ (srov. Legenda o svatém Václavu), a krev mučedníka nevolala po nenávisti a pomstě, ale po odpuštění a míru.

Drazí bratři a sestry, poděkujme společně v této Eucharistii Pánu, že vaší vlasti a církvi dal tohoto svatého panovníka. Zároveň se modleme, abychom jako on i my rozhodným krokem putovali ke svatosti. Je to samozřejmě těžké, neboť víra je stále vystavována mnoha zkouškám; když se však necháme přitahovat Bohem, který je Pravda, bude náš krok pevný, protože poznáme sílu jeho lásky. Kéž tuto milost získáme na přímluvu svatého Václava a dalších svatých ochránců českých zemí. Ať nás ochraňuje a vždy nám pomáhá Panna Maria, Královna míru a Matka lásky. Amen!